

Jednorozměrná pole a řetězce

Pavel Čeleda

celeda@liberouter.org

Kurz jazyka C - přednáška č. 6

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**
  - rozsah indexů je 0 až pocet-1,

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**
  - rozsah indexů je 0 až pocet-1,
  - x[0]=5; /* OK */

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**
  - rozsah indexů je 0 až pocet-1,
  - x[0]=5; /* OK */
  - x[10]=1; /* ERROR - chybný přístup k 11 prvku pole */

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**
  - rozsah indexů je 0 až pocet-1,
  - x[0]=5; /* OK */
  - x[10]=1; /* ERROR - chybný přístup k 11 prvku pole */
- jazyk C nekontroluje meze polí !!!

Jednorozměrná pole

- pole = datová struktura složená ze stejných prvků,
- dolní mez pole je 0, pole začíná vždy prvkem s indexem 0,
- definice statického pole - **TYP x[pocet];** např. **int x[10];**
  - rozsah indexů je 0 až pocet-1,
  - `x[0]=5; /* OK */`
  - `x[10]=1; /* ERROR - chybný přístup k 11 prvku pole */`
- jazyk C nekontroluje meze polí !!!
- `#define MAX 10`
`int x[MAX], y[MAX * 2], z[MAX + 1];`

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];
- typedef char RCV_BUF[10];

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];
- typedef char RCV_BUF[10];
RCV_BUF buf_uart0, buf_uart1;
buf_uart0[3] = 0;

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];
- typedef char RCV_BUF[10];
RCV_BUF buf_uart0, buf_uart1;
buf_uart0[3] = 0;
- for(i=0; i<10; i++) /* nulovani pole */
buf_uart0[i] = 0;

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];
- typedef char RCV_BUF[10];
RCV_BUF buf_uart0, buf_uart1;
buf_uart0[3] = 0;
- for(i=0; i<10; i++) /* nulovani pole */
buf_uart0[i] = 0;
- for(i=0; i<10; i++) /* vypis pole */
printf("%d, ", buf_uart0[i]);

Jednorozměrná pole - statická

- zavedení nového datového typu
typedef ZNAMY_TYP NOVY_TYP[pocet];
- typedef char RCV_BUF[10];
RCV_BUF buf_uart0, buf_uart1;
buf_uart0[3] = 0;
- for(i=0; i<10; i++) /* nulovani pole */
buf_uart0[i] = 0;
- for(i=0; i<10; i++) /* vypis pole */
printf("%d, ", buf_uart0[i]);
- for(i=0; i<10; i++) /* kopirovani pole */
buf_uart0[i] = buf_uart1[i];

Pole a pointer - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli

$\&x[i] = \text{bázová adresa } x + i * \text{sizeof}(\text{typ});$

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
 $\&x[i] = \text{bázová adresa } x + i * \text{sizeof}(\text{typ});$
- indexování pole $x[i] == *(x+i)$

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
`&x[i] = bázová adresa x + i * sizeof(typ);`
- indexování pole `x[i] == *(x+i)`
- `int a_var[10];` definice statického pole

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
`&x[i] = bázová adresa x + i * sizeof(typ);`
- indexování pole `x[i] == *(x+i)`
- `int a_var[10];` definice statického pole
- `int *p_i;` definice pointer
`p_i = (int *) malloc(10*sizeof(int));`

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
`&x[i] = bázová adresa x + i * sizeof(typ);`
- indexování pole `x[i] == *(x+i)`
- `int a_var[10];` definice statického pole
- `int *p_i;` definice pointer
`p_i = (int *) malloc(10*sizeof(int));`
- `p_i[0] == *p_i`
`p_i[1] == *(p_i+1)`
`p_i[2] == *(p_i+2)`
`p_i[3] == *(p_i+3)`

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
`&x[i] = bázová adresa x + i * sizeof(typ);`
- indexování pole `x[i] == *(x+i)`
- `int a_var[10];` definice statického pole
- `int *p_i;` definice pointer
`p_i = (int *) malloc(10*sizeof(int));`
- `p_i[0] == *p_i`
`p_i[1] == *(p_i+1)`
`p_i[2] == *(p_i+2)`
`p_i[3] == *(p_i+3)`
- práce se statickým a dynamickým polem je stejná,

Pole a pointery - dynamická pole

- výpočet adresy prvku v poli
`&x[i] = bázová adresa x + i * sizeof(typ);`
- indexování pole `x[i] == *(x+i)`
- `int a_var[10];` definice statického pole
- `int *p_i;` definice pointer
`p_i = (int *) malloc(10*sizeof(int));`
- `p_i[0] == *p_i`
`p_i[1] == *(p_i+1)`
`p_i[2] == *(p_i+2)`
`p_i[3] == *(p_i+3)`
- práce se statickým a dynamickým polem je stejná,
- statické a dynamické pole se pouze liší způsobem definice a alokace paměti.

Velikost pole

- `int x[10], *p_x;`
`p_x = (int *) malloc(10 * sizeof(int));`

Velikost pole

- `int x[10], *p_x;`
  `p_x = (int *) malloc(10 * sizeof(int));`
- `sizeof(x) == 10 * sizeof(int)` tedy např. 20

Velikost pole

- `int x[10], *p_x;`
`p_x = (int *) malloc(10 * sizeof(int));`
- `sizeof(x) == 10 * sizeof(int)` tedy např. 20
- `sizeof(p_x) == 10 * sizeof(int *)`
tedy např. 4 - velikost adresy

Velikost pole

- `int x[10], *p_x;`
`p_x = (int *) malloc(10 * sizeof(int));`
- `sizeof(x) == 10 * sizeof(int)` tedy např. 20
- `sizeof(p_x) == 10 * sizeof(int *)`
tedy např. 4 - velikost adresy
- pole měnící svoji velikost → vytvoření nového pole a překopírování obsahu starého pole a následné zrušení původního pole,

Velikost pole

- `int x[10], *p_x;`
`p_x = (int *) malloc(10 * sizeof(int));`
- `sizeof(x) == 10 * sizeof(int)` tedy např. 20
- `sizeof(p_x) == 10 * sizeof(int *)`
tedy např. 4 - velikost adresy
- pole mění svoji velikost → vytvoření nového pole a překopírování obsahu starého pole a následné zrušení původního pole,
- funkce `realloc()` z `stdlib.h`
`void *realloc(void *ptr, size_t size);`

Pole jako parametry funkcí

- parametr pole je do funkce předáván odkazem, předá se adresa začátku pole,

Pole jako parametry funkcí

- parametr pole je do funkce předáván odkazem, předá se adresa začátku pole,
- `double maxim(double pole[])`
`double maxim(double *pole)`

Pole jako parametry funkcí

- parametr pole je do funkce předáván odkazem, předá se adresa začátku pole,
- `double maxim(double pole[])`
`double maxim(double *pole)`
- schází informace o velikosti pole
→ `double maxim(double pole[], int pocet)`

Pole jako parametry funkcí

- parametr pole je do funkce předáván odkazem, předá se adresa začátku pole,
- `double maxim(double pole[])`
`double maxim(double *pole)`
- schází informace o velikosti pole
→ `double maxim(double pole[], int pocet)`
- `void vypln(double pole[])`
{
    int i;
    for(i=0;i<10;i++)
        pole[i]=i;
}

- speciální typ jednorozměrného pole,

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,
- statický řetězec `-char s_stat[10];`

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,
- statický řetězec - `char s_stat[10];`
- dynamický řetězec - `char *s_dyn;`
`s_dyn = (char *) malloc (10);`

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,
- statický řetězec - `char s_stat[10];`
- dynamický řetězec - `char *s_dyn;`
`s_dyn = (char *) malloc (10);`
- `char s1[10] = "ahoj";` *definice s inicializací*

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,
- statický řetězec - `char s_stat[10];`
- dynamický řetězec - `char *s_dyn;`
`s_dyn = (char *) malloc (10);`
- `char s1[10] = "ahoj";` *definice s inicializací*
- `char s2[] = "ahoj";` *definice s inicializací bez udání délky řetězce*

Řetězce

- speciální typ jednorozměrného pole,
- je složen vždy z prvků typu **char**,
- řetězec je vždy ukončen znakem `'\0'`,
- při alokování paměti musíme alokovat i místo pro `'\0'`,
- řetězec nemající `'\0'` je neukončen a za řetězec se bere vše do výskytu `'\0'`,
- statický řetězec - `char s_stat[10];`
- dynamický řetězec - `char *s_dyn;`
`s_dyn = (char *) malloc (10);`
- `char s1[10] = "ahoj";` *definice s inicializací*
- `char s2[] = "ahoj";` *definice s inicializací bez udání délky řetězce*
- `char *s3 = "ahoj";`

- `char str[10];`
`str = "ahoj"; /* nelze */`

- `char str[10];`
`str = "ahoj"; /* nelze */`
- `char *str;`
`str = (char *) malloc(10);`
`strcpy(str, "ahoj"); /* ok */`

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`
`#include <stdio.h>`

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{

}
}
```

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
{
    char str[11];
```

```
}
```

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{
```

```
    char str[11];
```

```
    printf("Zadej retezec: ");
```

```
}
```

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{
```

```
    char str[11];
```

```
    printf("Zadej retezec: ");
```

```
    scanf("%s", str);
```

```
}
```


Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{
```

```
    char str[11];
```

```
    printf("Zadej retezec: ");
```

```
    scanf("%s", str);
```

```
    printf("Retezec je %s", str);
```

```
}
```

Práce s řetězcem

- čtení řetězce z klávesnice - `scanf("%s", s1);`
- tisk řetězce na obrazovce - `printf("%s", s1);`

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{
```

```
    char str[11];
```

```
    printf("Zadej retezec: ");
```

```
    scanf("%s", str);
```

```
    printf("Retezec je %s", str);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`
- kopírování řetězce - `char *strcpy(char *dest, char *src);`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`
- kopírování řetězce - `char *strcpy(char *dest, char *src);`
- spojení řetězců - `char *strcat(char *dest, char *src);`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`
- kopírování řetězce - `char *strcpy(char *dest, char *src);`
- spojení řetězců - `char *strcat(char *dest, char *src);`
- nalezení znaku v řetězci - `char *strchr(char *s, int c);`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`
- kopírování řetězce - `char *strcpy(char *dest, char *src);`
- spojení řetězců - `char *strcat(char *dest, char *src);`
- nalezení znaku v řetězci - `char *strchr(char *s, int c);`
- porovnání dvou řetězců - `int strcmp(char *s1, char *s2);`

Standardní funkce pro práci s řetězci

- hlavičkový soubor `string.h`
- délka řetězce - `int strlen(char *s);`
- kopírování řetězce - `char *strcpy(char *dest, char *src);`
- spojení řetězců - `char *strcat(char *dest, char *src);`
- nalezení znaku v řetězci - `char *strchr(char *s, int c);`
- porovnání dvou řetězců - `int strcmp(char *s1, char *s2);`
- nalezení podřetězce v řetězci - `char *strstr(char *s1, char *s2);`

Převody řetězců na číslo

- standardní vstup - `int scanf(const char *format, ...);`

Převody řetězců na číslo

- standardní vstup - `int scanf(const char *format, ...);`
- standardní výstup - `int printf(const char *format, ...);`

Převody řetězců na číslo

- standardní vstup - `int scanf(const char *format, ...);`
- standardní výstup - `int printf(const char *format, ...);`
- ASCII to integer - `int atoi(const char *nptr);`

Převody řetězců na číslo

- standardní vstup - `int scanf(const char *format, ...);`
- standardní výstup - `int printf(const char *format, ...);`
- ASCII to integer - `int atoi(const char *nptr);`
- ASCII to long - `long atol(const char *nptr);`

Převody řetězců na číslo

- standardní vstup - `int scanf(const char *format, ...);`
- standardní výstup - `int printf(const char *format, ...);`
- ASCII to integer - `int atoi(const char *nptr);`
- ASCII to long - `long atol(const char *nptr);`
- ASCII to float - `double atof(const char *nptr);`

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
```

```
}
```


Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
    int i;
    char jmeno[50];

    }
```

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
    int i;
    char jmeno[50];

    for(i=0; i<20; i++) {


```

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
    int i;
    char jmeno[50];

    for(i=0; i<20; i++) {
        sprintf(jmeno, "obr%02d.jpg", i);

    }
```

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
    int i;
    char jmeno[50];

    for(i=0; i<20; i++) {
        sprintf(jmeno, "obr%02d.jpg", i);
        printf("%s\n", jmeno);
    }
}
```

Formátované čtení a zápis z a do řetězce

- vstup z řetězce - `int sscanf(const char *str, const char *format, ...);`
- výstup do řetězce - `int sprintf(char *str, const char *format, ...);`
`#include <stdio.h>`

```
int main(void)
{
    int i;
    char jmeno[50];

    for(i=0; i<20; i++) {
        sprintf(jmeno, "obr%02d.jpg", i);
        printf("%s\n", jmeno);
    }
    return 0;
}
```